

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 932/2015
23.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у спору тужиоца С.А. из В., чији је пуномоћник Д.И., адвокат из В., против тужене О.ш. Д.О. из В., ради исплате накнаде трошкова превоза, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2811/14 од 16.01.2015. године, у седници одржаној 23.12.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2811/14 од 16.01.2015. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Врању П1 802/13 од 10.04.2014. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 802/13 од 10.04.2014. године обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова за долазак и повратак са рада за период од 04.09.2010. до 31.08.2013. године, као дана одласка у пензију, исплати 38.641,00 динар са законском затезном каматом на појединачно одређене месечне износе од доспелости до исплате и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 37.700,00 динара. Одбијен је захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе на исплату законске затезне камате на досуђене трошкове парничног поступка од пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2811/14 од 16.01.2015. године првостепена пресуда је преиначена, тако што је у целини одбијен тужбени захтев за исплату накнаде за долазак и повратак са рада за наведени период са каматом, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка и одлучено да свака странка сноси своје трошкове.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд испитао је побијану пресуду применом чл. 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14) и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда из чл. 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу на неодређено време код тужене до 31.08.2013. године, када му је радни однос престао због одласка у пензију. За период од 04.09.2010. до 31.08.2013. године нису му исплаћени трошкови превоза за долазак и одлазак са рада. Тужена се обраћала Секретаријату за образовање, културу, спорт, омладину и информисање Градске управе у В. са списком радника за превоз, међутим, тужиоцу трошкови превоза нису признати, јер од школе до куће нема 4 км, а није ни хронични болесник. Иначе, тужилац се туженој није обраћао писаним захтевом за исплату ових трошкова превоза или обезбеђење месечне карте. Висина цене месечне карте код јавног превозника међу странкама није била спорна. Утврђено је да би тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за спорни период припало укупно 38.641,00 динар. Раздаљина од тужиочевог места становања до радног места је у дужини једне станице јавног превоза.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је обавезао тужену да тужиоцу накнади трошкове за долазак и повратак са рада за период од 04.09.2010. до 31.08.2013. године, када је пензионисан, у износу од 38.641,00 динар са каматом. Према изнетим разлозима, чланом 25. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 12/2009 са изменама), прописано је да запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, која мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец. Притом, ни законом ни колективним уговором право на накнаду трошкова превоза није условљено растојањем од места пребивалишта до посла, како је и наведено у упутству Секретаријата број 181 од 27.03.2012. године. То је у складу и са чланом 118. став 1. тачка 1. Закона о раду. Ово право припада свим запосленима, који не користе аутобусе, већ од куће до радног места долазе сопственим аутомобилом или пешице, под условом да је од куће до радног места раздаљина најмање у дужини једне станице у јавном превозу. Није од значаја ни то што се тужилац посебним захтевом није обраћао туженој школи за признавање ових трошкова, јер му је то право признато законом, колективним уговором и уговором о раду.

Одлучујући о жалби тужене, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев у овом спору. Према изнетим разлозима, трошкови превоза јесу прописани као право запосленог, али да би то право остварио, запослени се мора обратити послодавцу и доставити доказе о томе да има стварну потребу да користи превоз, тако да се ради о стварним трошковима.

Уколико би тужена тужиоцу то право ускратила, то би представљало предуслов за остварење права на судску заштиту. У овом случају, тужилац за спорни период није доставио доказе о томе да је имао стварне трошкове за превоз, односно потребу за коришћењем превоза, па је неосновано позивање на примену члана 118. Закона о раду и члана 25. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика.

Овакав закључак другостепеног суда не може се прихватити па се у ревизији тужиоца основано указује да је другостепени суд, одлучујући о жалби туженог, погрешно применио материјално право.

Правилан је закључак првостепеног суда да тужилац основано захтева исплату накнаде за долазак и повратак са рада за спорни период. То право тужиоца гарантовано је чланом 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 са изменама), којим је прописано да запослени има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, у складу са општим актом и уговором о раду. Такође, чланом 25. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 12/09, 67/11, 1/12), ставом 1. тог члана прописано је да запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски), која мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец, уколико се накнада исплаћује у новцу. Ни поменута законска, ни ова уговорна одредба не условљавају да је ово право на накнаду трошкова превоза условљено растојањем од места пребивалишта до радног места или одређеном категоријом болести запосленог. То практично значи да право на накнаду трошкова превоза припада свим запосленима, што значи и оним запосленим који не користе јавни саобраћај, већ од куће до радног места долазе сопственим аутомобилом или пешице. И према упутству Секретаријата за образовање, културу, спорт, омладину и информисање број 181 од 27.03.2012. године, односно израженом мишљењу у том упутству ово право припада свим запосленим, без обзира на то на који начин долазе од куће до радног места, под јединим условом да је раздаљина између ове две тачке у дужини једне станице јавног превоза. Такође, остваривање овог права није условљено ни обавезом запосленог да се посебним захтевом обрати туженој ради признавања трошкова превоза, јер ту обавезу не прописује ни закон, ни посебан колективни уговор из ове делатности, а ни уговор о раду. Зато се у конкретном случају непосредно примењује одредбе Закона о раду и одредбе цитираног ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика.

Тужилац је у ревизији тражио трошкове „за састав ревизије по АТ тарифи и таксе по ТТ тарифи“, али у неодређеним износима, што је противно члану 163. став 2. ЗПП-а, због чега му ови трошкови нису признати, имајући у виду да је првостепеном пресудом правилно одлучено о трошковима поступка применом чл. 153, 154. и 163. ЗПП.

На основу овлашћења из чл. 416. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је преиначио другостепену пресуду и одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић, с.р.**